

Опис дисципліни	
Назва дисципліни	Основи територіального планування
Статус	Вибіркова дисципліна
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс, семестр	4 курс, 8 семестр
Обсяг кредитів, годин (з них: лекційні/практичні)	Обсяг кредитів — 3; загальний обсяг годин — 90, з них лекційних — 16, практичних — 14.
Підсумковий контроль	залік
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра географії та геоєкології
Викладач: ПІБ, науковий ступінь, вчене звання	Мирза-Сіденко Валентина Миколаївна, кандидат біологічних наук, доцент
Анотація	
Попередня підготовка	Базові знання курсів: ландшафтознавство, географія материків і океанів, біогеографія, фізична географія України, рекреаційна географія, основи технологій виробництва.
Зміст дисципліни	<p>ТЕМА 1. ВСТУП. Поняття про територіальне планування як про науку і практику просторово-функціональної організації простору. Підходи до визначення територіального планування. Особливості територіального планування. Основні цілі і завдання територіального планування. Поняття про схеми і проекти територіального планування.</p> <p>ТЕМА 2. ОБ'ЄКТ І ПРЕДМЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ. Поняття про об'єкт територіального планування. Поняття про районні планувальні системи як предмет районного планування. Структура планувальних систем, їх основні підсистеми. Зв'язки з науками географічного, містобудівного, економічного, медичного циклу, із загальнотеоретичними та методологічними науками, іншими науковими дисциплінами.</p> <p>ТЕМА 3. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ. Передумови виникнення науки. Перші схеми і проекти територіального планування найбільших західноєвропейських міст. Розвиток територіального планування у розвинених країнах Західної Європи, Північної Америки та інших частин світу. Виникнення і розвиток районного планування в Радянському Союзі. Українська школа районного (територіального) планування. Етапи розвитку районного планування в Україні. Сучасний стан дисципліни в нашій країні та провідних державах світу. Основні властивості планувальних систем. Підходи до дослідження і конструювання систем.</p> <p>ТЕМА 4. ГЕНЕРАЛЬНА СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Генеральну схему планування території України». Завдання, що визначають необхідність розробки і прийняття закону про генеральної схемою планування території України. Загальні інформацію про змісті</p>

	<p>і структуру Закону. Короткий виклад розділів Закону.</p> <p>ТЕМА 5. АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ У ТЕРИТОРІАЛЬНОМУ ПЛАНУВАННІ. Аналіз природних умов і ресурсів. Особливості оцінки природних умов і ресурсів на територіях з різним функціональним використанням. Категорії ділянок території за ступенем сприятливості умов. Способи оцінки сприятливості території. Демографічна місткість території. Поняття планувальної структури території, мета її розробки. Типи основних елементів планувальної структури. Види елементів планувальної структури в залежності від їх впливу на умови господарського освоєння прилеглої території. Визначення зон впливу елементів планувальної структури.</p> <p>ТЕМА 6. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ. Функціональні зони та функціональне зонування. Типи функціональних зон за інтенсивністю господарського використання. Режими використання територій з різним рівнем господарського використання. Особливості планування різних типів функціональних зон.</p> <p>ТЕМА 7. ПЛАНУВАННЯ МІСЬКИХ І СІЛЬСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ. Опорний каркас розселення. Системи розселення. Типізація систем розселення. Етапи формування перспективного варіанту системи розселення. Функціонально-планувальна структура міських поселень. Структура сельбищної зони. Приміські зони. Планування промислових та сільськогосподарських районів. Планування промислових районів. Основні фактори розміщення промисловості. Територіальне планування промисловості ресурсних районів. Основні стадії територіального планування сільськогосподарських районів.</p> <p>ТЕМА 8. ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІЇ. Транспортне забезпечення території. Основні етапи аналізу. Побудова транспортних ізохрон. Прогнозування пасажиропотоків і вантажопотоків. Вибір оптимального виду транспорту. Накреслення транспортної мережі. Водопостачання та водовідведення. Основні етапи аналізу. Поняття водогосподарського балансу. Аналіз прихідної і витратної частин. Нормативи водоспоживання. Енергопостачання. Основні етапи аналізу. Енергетичний баланс території. Нормативи енергопостачання.</p> <p>ТЕМА 9. ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ ОХОРОНИ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА. Планування рекреаційних зон. Типізація рекреаційних зон. Проблеми територіального планування рекреаційних зон.</p>
<p>Чому це цікаво/треба вивчати</p>	<p>Дисципліна сприяє формуванню географічної картини світу, розумінню проблем збереження природного середовища, розглядає зв'язок територіально-планувальних та прикладних географічних досліджень, причетність до різних</p>

	<p>видів практичної діяльності, вивчає обґрунтування стадій планування і проектування, зокрема геотехнічних систем і стадії їх проектування, вплив на природні ландшафти, сприяє формуванню знань з питань розвитку та стану природно-заповідних територій та об'єктів, розумінню та дотриманню природоохоронного законодавства.</p>
Компетентності	<p>Загальні: здатність до провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності; здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (soft skills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя;</p> <p>здатність застосовувати набуті знання на практиці, критично сприймати інформацію, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у процесі навчання або дослідження, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Фахові: здатність проектувати і складати різноманітні тематичні карти, аналізувати інформацію за географічними картами, атласами та іншими картографічними творами, використовувати ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії та вирішення задач, пов'язаних із просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС; здатність до системного географічного мислення, критичного сприйняття інформації, розуміння та пояснення основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації, вміння встановлювати географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства; здатність до розуміння та пояснення особливостей фізико-географічних об'єктів у геосферах, взаємозв'язків у ландшафтах та біогеоценозах; географічного аналізу закономірностей просторової диференціації ландшафтної оболонки та прояву фізико-географічних закономірностей у межах океанів, материків, України та її регіонів;</p> <p>здатність пояснювати геоекологічні аспекти функціонування природно-техногенних систем, прагнення до збереження навколишнього середовища, раціонального</p>

	<p>природокористування, охорони ландшафтного різноманіття та біорізноманіття, природоохоронної та природно-заповідної діяльності, розуміти та пояснювати стратегію збалансованого розвитку людства.</p>
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p><i>Розуміння</i> основних механізмів функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих її компонентів, змін, які відбуваються у географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, наслідків і детермінант в контексті концепції сталого розвитку людства, <i>усвідомлення</i> важливості збереження навколишнього середовища, охорони біологічного різноманіття, природоохоронної та природно-заповідної діяльності;</p> <p><i>Розуміння</i> основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів, що відбуваються у географічному просторі на різних рівнях його організації, причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства;</p> <p>просторової диференціації географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях; взаємозв'язків у ландшафтах та біогеоценозах, закономірності просторової диференціації</p> <p>Географічне <i>мислення, встановлення</i> причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства, використовує концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному);</p> <p>Відбір, аналіз, представлення і поширення інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, <i>застосування</i> ГІС-технологій для вирішення задач, створення тематичних карт, використання інтернет-ресурси;</p> <p><i>Вміння проводити</i> польові природознавчі, фізико-географічні дослідження, <i>інтерпретація</i> отриманих результатів досліджень, <i>застосування</i> їх у професійній діяльності для організації практичних занять в школі та у позашкільній краєзнавчій та природоохоронній роботі.</p>
<p>Види навчальної діяльності</p>	<p>Види навчальної діяльності: фронтальна, індивідуальна, групова робота.</p> <p>Види навчальних занять: лекційні та практичні заняття</p>
<p>Критерії оцінюван</p>	<p>При оцінюванні навчальних досягнень студентів насамперед враховується ступінь опанування теоретичними знаннями з курсу, рівень осмислення здобутих знань, повнота розкриття головних понять, точність застосування наукових термінів, правильність виконання практичних завдань, оволодіння вміннями і навичками</p>

правильно та ефективно застосовувати отримані знання на практиці, ступінь розвитку в студентів творчого мислення, сформованість наукового світогляду.

Максимальна кількість балів — 100.

1.Змістовні відповіді - до 5 балів

2.Змістовність виконаних самостійно практичних робіт – 2-3 бали

3.Контроль самостійної роботи - до 10 балів

4.Контрольна робота – до 10 балів

– “відмінно”, повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

– “добре”, достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями;

– “задовільно”, неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – балів;

“незадовільно”, незадовільна відповідь – 0 балів.

Залік виставляється за загальною сумою балів, отриманих студентом за результатами роботи впродовж усього семестру.